

Nadchodzące zmiany w zamówieniach publicznych

Ponad dwa lata temu Parlament Europejski i Rada uchwaliły dyrektywę 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych (tzw. nowa dyrektywa klasyczna) oraz dyrektywę 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (tzw. nowa dyrektywa sektorowa). Unijny ustawodawca nakazał implementację zdecydowanej większości przepisów ww. dyrektyw do prawa krajowego najpóźniej do 18 kwietnia 2016 r. Obowiązek wdrożenia przepisów unijnych związanych z przeprowadzeniem procedur zamówieniowych wyłącznie drogą elektroniczną został odroczony do 2018 r.

Zbliżająca się wielkimi krokami zmiana systemu zamówień publicznych w Polsce wynika przede wszystkim z konieczności implementacji nowej dyrektywnej klasycznej i sektorowej. Jednocześnie krajowy ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie kilku niezbędnych zmian, których modyfikacja nie wynika z obowiązku wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów ww. dyrektyw, lecz stanowi wysłuchanie postulatów zgłaszanych przez praktyków i specjalistów z zamówień publicznych.

Cele

Planowana nowelizacja ma 3 cele ekonomiczne:

1. uelastycznienie, uproszczenie procedur udzielania zamówień publicznych,
2. zwiększenie innowacyjność i wydajności zamówień,
3. odciążenie wykonawców z części obowiązków.

Równoległe ustawodawca chce osiągnąć cele pozaekonomiczne zamówień, takie jak ochrona środowiska, integracja społeczna.

Narzędzia do osiągnięcia poszczególnych celów zapisane w nowelizacji:

AD 1.

Usprawnieniu procedur zamówieniowych mają służyć dwa środki:

- wprowadzenie Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia, potocznie nazywanego „JEDZ”, oraz
- elektronizacja procesu udzielania zamówień publicznych, w tym prowadzenia komunikacji pomiędzy zamawiającym a wykonawcą drogą elektroniczną.

„JEDZ” ma ograniczyć liczbę dokumentów, jakie dotychczas składali wraz z ofertą wykonawcy biorący udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Będzie on potwierdzał spełnianie szeregu obowiązków, takich jak: kryterium warun-

ków udziału w postępowaniu, brak podstaw do wykluczenia wykonawcy oraz kryteriów selekcji także w odniesieniu podwykonawców i podmiotów trzecich, które dotychczas zawarte były w szeregu różnych dokumentów.

AD 2.

Znowelizowane zostaną również zasady postępowania o udzielenie zamówienia publicznego poprzez dodatkowe zasady proporcjonalności i przejrzystości. Po wejściu w życie nowych przepisów procedura zamówieniowa ma być przygotowywana w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji, równe traktowanie wykonawców oraz w sposób proporcjonalny, a także w przy uwzględnieniu wiążących RP umów międzynarodowych.

Ustawodawca planuje wprowadzić do polskiego systemu nowy tryb udzielania zamówień publicznych jakim jest partnerstwo innowacyjne. Tryb ten ma na celu opracowanie i sprzedaż innowacyjnego produktu, usługi lub robót budowlanych, które dotychczas nie były dostępne na rynku – z zastrzeżeniem, że odpowiadają one poziomowi wydajności i maksymalnym kosztom uzgodnionych między zamawiającym, a partnerami. Dotychczasowe tryby udzielania zamówień publicznych również ulegną modyfikacji i zostaną przedstawione w nowej odsłonie.

AD 3.

Inne planowane zmiany związane z przygotowaniem postępowania to: uregulowanie kwestii udzielania zamówień publicznych przez wielu zamawiających oraz wyznaczania przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podmiotu wykonującego zadania centralnej jednostki zakupowej. Planuje się również wprowadzenie nowych regulacji dotyczących opisu przedmiotu zamówienia, ogłoszeń o zamówieniu, a także SIWZ.

Nowości w ofercie

Ustawodawca przygotował nowe przesłanki wykluczania wykonawców z postępowania. Wprowadzono także zmiany w kryteriach odrzucenia oferty w oparciu o definicję oferty nieprawidłowej i niedopuszczalnej, określonej w nowej dyrektywie klasycznej.

Oferta, po wejściu w życie znowelizowanych przepisów, będzie podlegała wyborowi w oparciu o nowe kryteria oceny ofert, w tym kryteria jakościowe, społeczne, środowiskowe i innowacyjne. Dopuszczono także stosowania kryteriów podmiotowych, jeżeli mogą mieć wpływ na poziom wykonania zamówienia publicznego, a także wykorzy-

stanie w ramach kryterium kosztu podejścia opartego na efektywności kosztowej, takie jak rachunek kosztów cyklu życia.

Ustawodawca w dużym stopniu kładzie nacisk na stosowanie klauzul społecznych. Stąd też proponuje się wprowadzenie: obowiązku zatrudniania przez wykonawcę pracowników na umowę o pracę w przypadku zamówień na usługi i roboty budowlane, a także udzielania zamówień zakładom pracy chronionej i innym wykonawcom, których głównym celem jest społeczna i zawodowa integracja osób defaworyzowanych.

Pozostałe zmiany

Planuje się również wprowadzenie zmian w umowach w sprawie zamówienia publicznego. Najważniejszą zmianą jest zwiększony katalog przesłanek, których ziszczenie będzie uprawniało strony do zmodyfikowania umowy. Warto zaznaczyć jest, że w trzech przypadkach możliwość zmiany postanowień umownych będzie miała zastosowanie do umów, które zostały zawarte przed wejściem w życie nowelizacji.

Rządowy projekt przewiduje również zmiany dotyczące korzystania ze środków ochrony prawnej. Dotychczas jeżeli podmiot startujący z przetargach chciał zakwestionować czynność dokonaną przez zamawiającego składał odwołanie, którego rozstrzygnięcie było zero-jedynkowe, albo wygrał albo przegrał. W procedowanych zmianach proponuje się wprowadzenie również częściowego uwzględnienia zarzutów podniesionych w odwołaniu, a także ponoszenia kosztów postępowania odwoławczego w sytuacji, w której tylko część z zarzutów postawionych przez odwołującego potwierdzi się.

Harmonogram prac sejmowych wskazuje jednak, że narzucony termin implementacji nowej dyrektywy klasycznej i sektorowej (18.04.2016 r.) nie zostanie dotrzymany. Dopiero w dniu 31.03.2016 r. podczas 15 posiedzenia Sejmu RP odbyło się pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 366). Projekt ww. ustawy został skierowany do Komisji Gospodarki i Rozwoju. Do 26.04.2016 r. Komisja Gospodarki i Rozwoju ma przedstawić sprawozdanie z prac nad projektem. Rządowy projekt ww. ustawy może zatem jeszcze ulec zmianie.

Agnieszka Zaborowska

– adwokat z Kancelarii Adwokackiej Zaborowska, specjalizująca się w procesie udzielania i realizacji zamówień publicznych